

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LINKÖPING**
Enhet 2

DOM
2014-06-19
Meddelad i
Linköping

Mål nr
2258-14

SÖKANDE

Plandent Forssbergs Dental AB, 556347-1076
Box 90193
120 22 Stockholm

Ombud: Advokat Jon Dal
CERTA Advokatbyrå KB
Grev Turegatan 13 B
114 46 Stockholm

MOTPART

Landstinget i Östergötland
581 95 Linköping

Ombud: Upphandlingsjurist Walter Sköldstam
Landstinget i Östergötland
Upphandlingscentrum
581 85 Linköping

SAKEN

Överprövning av upphandling enligt lagen (2007:1091) om offentlig
upphandling, LOU

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan om överprövning.

Dok.Id 166268

Postadress
Box 406
581 04 Linköping

Besöksadress
Brigadgatan 3

Telefon
013-25 11 00

E-post:
forvaltningsrattenilinkoping@dom.se

Telefax
013-25 11 40

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:00

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

Landstinget i Östergötland (landstinget) genomför en upphandling benämnd *Digital röntgen för tandvård*, diarienummer UC-2013-59. Vid upphandlingen tillämpas öppet förfarande och tilldelning av kontrakt sker till det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet. Av tilldelningsbeslut den 24 mars 2014 framgår att landstinget beslutat att tilldela Unident AB kontrakt. Av upphandlingsprotokollet framgår bl.a. att anbudet från Plandent Forssbergs Dental AB (bolaget) bedömts som icke kvalificerat med hänvisning till att bolagets offererade lösning inte uppfyller kravet på att fungera med befintlig klientmjukvara.

Bolaget ansöker om överprövning av upphandlingen och yrkar i första hand att upphandlingen ska rättas på så sätt att bolagets anbud utvärderas och tilldelas kontrakt och i andra hand att upphandlingen ska göras om.

Landstinget motsätter sig bifall till ansökan.

Förvaltningsrätten har i dom denna dag i mål nr 2336-14 avslagit KaVo Scandinavia AB:s ansökan om överprövning av upphandlingen.

VAD PARTERNA ANFÖRT*Bolaget*

Av upphandlingsprotokollet framgår att bolagets anbud förkastades med hänvisning till att bolagets lösning skulle kräva ytterligare mjukvara, TWAIN 1.1 Beta 1 (TB1) för att fungera. Bolaget har offererat en komplett lösning som består av sensorer, kopplingsbox, strömtillförsörjare och ett enkelt gränssnitt (API). Lösningen fungerar med landstingets befintliga klientmjukvara (Schickmjukvaran) och uppfyller samtliga övriga skall-krav i

upphandlingen. Bolaget har inte offererat TB1 och TB1 behövs heller inte för att bolagets lösning ska fungera ihop med Schickmjukvaran.

Efter anbudets inlämnade men före tilldelningsbeslutet ställde landstinget ett antal frågor till bolaget. Landstinget kontaktade även en av bolagets anställda per telefon. I denna dialog diskuterades en alternativ lösning där Schickmjukvarans API användes för kommunikation mellan Schickmjukvaran och bolagets mjukvara, istället för standardprotokollet. En sådan lösning hade krävt TB1 för att fungera men det var inte den lösning som bolaget offererade. Landstinget har inte utvärderat den lösning som bolaget offererat utan istället den alternativa lösning som bolaget diskuterat med landstinget. Den lösning som bolaget offererat är inte beroende av något plug-in och lösningen uppfyller samtliga skall-krav. Genom att inte utvärdera den lösning som bolaget offererat har landstinget brutit mot LOU.

Den 28 mars 2014, efter att tilldelningsbeslutet fattats, fick bolaget möjlighet att demonstrera för landstinget att offererad lösning fungerar ihop med Schickmjukvaran. Vid demonstrationen hade landstinget ordnat med en röntgenapparat, en dator med Schickmjukvaran installerad och en testdatabas. Bolaget kopplade ihop sin lösning med landstingets utrustning och mjukvara. Flödet med den första omgången röntgenbilder fungerade utan problem. När en ny omgång röntgenbilder skulle läggas upp i Schickmjukvaran uppkom ett felmeddelande. Eftersom nya bilder som skickas in till Schickmjukvaran lägger sig på samma plats som de tidigare bilderna och raderar de tidigare bilderna i Schickmjukvaran kom bolaget och landstinget fram till att det sannolikt var en rättighetsfråga i landstingets dators Windowsprogram som gjorde att nya bilder inte kunde ersätta de tidigare bilderna. Bolaget hade även Schickmjukvaran och bolagets mjukvara installerad på sin egen dator. I installationen på bolagets dator fungerade flödet utan problem, inklusive att ersätta tidigare bilder med nya. Bolaget erbjöd sig att demonstrera flödet på sin dator men landstinget tyckte inte att det

behövdes med tanke på att problemet sannolikt berodde på inställningarna i Windows.

En kort tid efter demonstrationen meddelade landstinget bolaget att man inte avsåg att ändra sitt tilldelningsbeslut med hänvisning till att man fått felmeddelande vid test av bolagets lösning och att bolagets lösning härmed inte fungerade ihop med Schickmjukvaran. Bolaget har testat och vet att den offererade lösningen fungerar ihop med Schickmjukvaran. Genom landstingets agerande har bolaget inte getts möjlighet att visa detta, vilket missgynnat bolaget och gynnat den befintliga leverantören.

Vad landstinget anfört om att kravet på att sensorerna ska fungera med kundens standard-PC inte är uppfyllt om kompatibiliteten ställer krav på att kunden behöver anpassa datorns inställningar har inte stöd i förfrågningsunderlaget. En lösning måste anses fungera ihop med ett befintligt system även om vissa inställningar måste ändras i det befintliga systemet. I vart fall har förfrågningsunderlaget varit otydligt på denna punkt. Om förfrågningsunderlaget varit tydligt i denna del hade bolaget haft anledning att ställa fler frågor om de inställningar som finns i landstingets system för att anpassa sin lösning till dessa inställningar. Bolaget hade då haft bättre förutsättningar att lämna in ett vinnande anbud. Bolaget har därmed lidit skada av otydligheterna i förfrågningsunderlaget. Landstinget har även framfört att bolagets dator skulle ha haft samma inställningar som en standard-PC hos landstinget. Landstinget har dock inte informerat anbudsgivarna om vilka inställningar en standard-PC hos landstinget har. Inte heller har landstinget på annat sätt möjliggjort för andra leverantörer än den befintliga att demonstrera att leverantörs lösning fungerar ihop med Schickmjukvaran. Demonstrationen den 28 mars 2014 var inte tillräcklig för detta. Om landstinget hade tillhandahållit information om inställningar och gett bolaget en reell möjlighet till demonstration hade bolaget vunnit upphandlingen. Landstingets agerande strider därmed mot LOU. Bolaget har lämnat det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet, har offererat en lös-

ning som fungerar ihop med Schickmjukvaran och uppfyller samtliga övriga skall-krav. Vid korrekt genomförda tester hade bolagets anbud antagits. Landstingets brott mot LOU har därmed orsakat bolaget skada.

För det fall det skulle bedömas att bolagets lösning inte uppfyller alla skall-krav menar bolaget att landstinget har brutit mot likabehandlingsprincipen genom att inte lämna ut Schickmjukvarans API. Det har härigenom inte varit möjligt för bolaget att anpassa sin egen lösning så att den i alla delar fungerar ihop med Schickmjukvaran på samma sätt som den lösning landstinget har idag. Den enda leverantör som haft information om Schickmjukvarans API:er är den befintliga leverantören av såväl mjukvara som hårdvara, vilken också har tilldelats kontraktet. Landstingets brott mot LOU har lett till att bolaget inte haft förutsättningar att lämna in ett anbud som uppfyller alla skall-krav. Med tillgång till Schickmjukvarans inbyggda API:er hade bolaget kunnat lämna in ett anbud som uppfyller alla skall-krav och tilldelas, eller i vart fall haft bättre förutsättningar att tilldelas, kontraktet. Genom att inte lämna ut information om de inbyggda API:erna har landstinget gynnat den befintliga leverantören och missgynnat övriga anbudsgivare, däribland bolaget. Bolaget har härmed lidit eller kan komma att lida skada.

Upphandlingen avser ett ramavtal, vilket bl.a. framgår av punkt 7.1.4. och punkt 7.1.6. i förfrågningsunderlaget. Ett ramavtal får löpa under längre tid än fyra år endast om det finns särskilda skäl. Landstinget har valt en inledande avtalsperiod på tre år med möjlighet till 1+1 års förlängning, d.v.s. totalt 5 år. Det föreligger inte sådana särskilda skäl som tillåter en längre avtalstid än fyra år. Upphandlingen avser sensorer till ett digitalt röntgensystem. Digitala röntgensystem förekommer i stora volymer på marknaden och är inte särskilt tekniskt komplicerade system. Produkten i sig kan inte motivera en längre avtalstid än fyra år. Inte heller landstingets behov av planering och samordning. Bolaget har lidit skada genom att nästa upphandling inom detta område kommer att ligga längre bort i tiden än vad

den hade gjort om landstinget följt bestämmelserna i LOU. Möjligheten för bolaget att delta i och vinna nästa upphandling av sensorer ligger ett år senare vilket innebär ekonomisk skada för bolaget.

Om upphandlingen är att bedöma som ett leveransavtal och inte ett ramavtal är förfrågningsunderlaget otydligt i denna del. Bolaget har, på goda grunder, uppfattat att upphandlingen avser ett ramavtal. Om det tydligt framgått att det som upphandlades var ett leveransavtal omfattande 250 sensorer hade bolaget kunnat förbereda sitt anbud på helt annat sätt med tester m.m. och haft bättre förutsättningar att lämna in ett vinnande anbud. Bolaget har härmed lidit skada av otydligheten i förfrågningsunderlaget. Otydligheten i förfrågningsunderlaget har vidare gynnat befintlig leverantör som redan tillhandahåller en lösning som är integrerad och testad mot landstingets system. För befintlig leverantör har det inte, vad gäller de tekniska frågorna och integrationsfrågorna, spelat någon roll om upphandlingen avser ett leveransavtal eller ramavtal. Förfrågningsunderlaget uppfyller därmed inte kraven på likabehandling och öppenhet i 1 kap 9 § LOU.

Landstinget

Landstinget har i förfrågningsunderlaget ställt upp bl.a. följande skall-krav: "Sensorerna skall fungera med befintlig klientmjukvara som i dag är Schick CDR DICOM 5.0.1." Vid landstingets utvärdering av offererade sensorer har kompatibiliteten med Schickmjukvaran testats. Vid test av bolagets sensor har landstingets tekniker inte fått sensorn att fungera med hjälp av den medskickade dokumentationen. Efter att tilldelningsbeslutet skickades ut har också bolaget på plats hos landstinget testat offererad produkt och inte heller lyckats få funktionalitet utan felmeddelande. Vad felmeddelandena berodde på är inte fastställt men otvistigt är att ett felmeddelande visades vid testning. Oavsett var bilderna sparades fick inte testutvärarna kompatibilitet mellan bolagets och landstingets respektive utrustning. Någon alternativ lösning har aldrig efterfrågats från landstingets sida.

Den fråga som ställdes var om någon ytterligare programvara eller liknande behövdes varpå svaret från bolaget blev att så var fallet.

Det synes vara uppenbart att bolaget inte testat eller säkerställt att den offererade utrustningen fungerade med befintlig utrustning. Bolaget hade alla möjligheter att göra ett sådant test i en egen dator, vilken skulle haft samma inställningar som en standard-PC hos landstinget, innan anbudet skickades in. Detta har sannolikt inte gjorts. Att landstinget var ointresserat av att se att utrustningen fungerade på bolagets egen konfigurerade dator beror av naturliga skäl på att utfallet av ett sådant test skulle vara irrelevant för landstingets utvärdering. Det som är av betydelse är om den offererade utrustningen fungerar med landstingets utrustning. Det framgår dessutom av förfrågningsunderlaget punkt 4.2.3. att "Sensorerna skall fungera med Kundens standard-PC", vilket det inte gör om kompatibilitet ställer krav på att "Kunden" behöver anpassa datorns inställningar. Eftersom landstinget till och med gett bolaget möjlighet att på plats visa att utrustningen fungerar, vilket man förvisso inte lyckats med, kan förfarandet inte anses strida mot likabehandlingsprincipen eller någon annan bestämmelse i LOU.

Eftersom landstinget och bolaget fick samma felmeddelande vid testning är det otvistigt att bolagets anbud inte uppfyller skall-kravet. Det får därför anses klarlagt att bolagets anbud rätteligen har förkastats. Landstinget har på intet sätt undanhållit information om den befintliga mjukvaran. Ingen av anbudsgivarna har heller efterfrågat ytterligare information. Alla anbudsgivare har därför behandlats likvärdigt och något brott mot 1 kap 9 § LOU föreligger inte.

Landstinget upphandlar inte ett ramavtal. I detta avtal ska inte villkoren fastställas vid senare tillfällen. Istället är villkoren till största del redan fastställda när avtalet ingås. Av avtalet framgår hur många sensorer och kopplingsboxar som ska anskaffas. Det framgår också med all önskvärd tydlighet när i tiden införandet ska komma att ske. Den omständigheten att

uttrycket förekommer i förfrågningsunderlaget ändrar inte den bedömningen. Inte heller den omständigheten att införandet av angiven utrustning sker successivt under avtalstiden ändrar bedömningen. Vad det är frågan om är ett ordinärt leveransavtal som landstinget beställer utifrån, där omfattning och villkor är angivna på förhand samt att flera leverantörer inte antas. Det är inte frågan om flera ”avrop”, utan det rör beställning av en enskild produkt.

För det fall det bedöms att upphandlingen avser ett ramavtal föreligger ändå särskilda skäl för att tillåta möjlighet till option om ett år överstigande fyra år. Vad som upphandlas utgör en del av ett tekniskt komplicerat system hos verksamheten. Om landstinget under avtalsperioden ser behov av att förlänga avtalet fullt ut enligt den optionsmöjlighet som finns så innebär det även att övriga delar av verksamhetens system och utrustning berörs. Avtalstiden med optioner är satt utifrån hur behovet ser ut vad gäller flexibel planering hos landstinget och samordning med övriga system och upphandlingar. Om landstinget inte kan ges möjlighet att samordna och planera sin verksamhet så riskerar det att föra med sig stora kostnader och sämre verksamhet. Något gynnande av befintlig leverantör har inte förekommit och förfrågningsunderlaget har inte innehållit någon otydlighet som skulle ha gynnat någon.

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Tillämpliga bestämmelser

I 16 kap. 6 § första stycket LOU anges att om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts.

Enligt 1 kap. 9 § LOU ska upphandlande myndigheter behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

I 2 kap. 15 § LOU anges att med ramavtal avses ett avtal som ingås mellan en eller flera upphandlande myndigheter och en eller flera leverantörer i syfte att fastställa villkoren för senare tilldelning av kontrakt under en given tidsperiod.

Enligt 5 kap. 3 § LOU får ett ramavtal löpa under längre tid än fyra år endast om det finns särskilda skäl.

Förvaltningsrättens bedömning

Bolagets anbud

I förfrågningsunderlagets punkt 4.2.1.1. *Klinisk funktion och prestanda*, anges bl.a. att Sensorerna skall fungera med befintlig klientmjukvara som idag är Schick CDR DICOM 5.0.1. Vidare framgår av punkt 4.2.3. *Integration med befintlig miljö*, att sensorerna ska fungera med kundens standard-PC. Standard-PC för folktandvården är idag: HP 8200 Elite USDT, HP 8300 Elite USDT och HP EliteDesk 800 G1 USDT.

I målet är ostridigt att den av bolaget offererade lösningen inte fungerade med Schickmjukvaran vid test i landstingets dator. Förvaltningsrätten anser inte att bolaget har gjort sannolikt att dess offererade lösning, trots utfallet av testet, fungerar ihop med Schickmjukvaran. Inte heller har gjorts sannolikt att landstinget har utvärderat någon annan lösning än den som bolaget har offererat eller på annat sätt brustit i sin utvärdering av bolagets anbud. Förvaltningsrätten finner därmed att bolaget inte har uppfyllt skall-kravet i punkt 4.2.1.1. *Klinisk funktion och prestanda*.

Förfrågningsunderlaget

Bolaget har vidare gjort gällande att landstinget har lämnat så bristfällig och otydlig information i förfrågningsunderlaget med följden att befintlig leverantör gynnats och bolaget och övriga anbudsgivare missgynnats.

Enligt förvaltningsrättens mening får det anses ligga i sakens natur att då det uppställs ett krav på att en produkt ska vara kompatibel med befintlig utrustning ska köparen inte behöva göra justeringar för att uppnå kompatibilitet. Förvaltningsrätten anser således att det ålegat anbudsgivaren att säkerställa detta, vilket bolaget i förevarande fall har haft att göra mot bakgrund av informationen i förfrågningsunderlaget. Såsom framkommit ovan framgår det vilken standard-PC offererade sensorer ska fungera med. Förvaltningsrätten anser inte att informationen i denna del är så otydlig att det finns skäl för ingripande enligt LOU. Om bolaget hade önskat ytterligare information hade en fråga kunnat ställas. Förvaltningsrätten finner således att bolagets anbud rätteligen har förkastats på grund av bristande skalkravsuppfyllnad.

Ramavtal

Förvaltningsrätten har härefter att ta ställning till om aktuellt avtal är att betrakta som ett ramavtal eller inte.

Enligt definitionen i 2 kap. 15 § LOU avses med ett ramavtal ett avtal som ingås mellan en eller flera upphandlande myndigheter och en eller flera leverantörer i syfte att fastställa villkoren för senare tilldelning av kontrakt under en given tidsperiod. Skillnaden mellan ett ramavtal och ett vanligt upphandlingskontrakt är att ramavtal inte har någon fastställd volym. Ursprungligen kommer bestämmelserna om ramavtal från den brittiska lagstiftningen där bestämmelser finns om ”framework contracts” och

”framework agreements”. Med det förstnämnda menas i Storbritannien ett bindande kontrakt där alla villkor är fastställda och det enda som är lämnat öppet är volymen. Med det sistnämnda menas däremot ett kontrakt som inte är bindande, utan som mer är att anse som parternas viljeförklaring avseende köpevillkor (s.k. ”letter of intent”) om den ena parten i framtiden skulle välja att köpa från den andra. De två typerna av ramavtal har modifierats och införts i den svenska upphandlingslagstiftningen. Den stora skillnaden mellan de olika ramavtalen är att ramavtal med alla villkor fastställda utom volymen (framework contracts) utgör kontrakt i LOU:s mening, medan ramavtal utan alla villkor fastställda (framework agreements) inte är kontrakt enligt LOU förrän vid själva avropet. Avropen i det senare fallet är kontrakten (se Sundstrand, Offentlig upphandling – LOU och LUF, 1 uppl., s. 78 samt jfr Falk, Lag om offentlig upphandling – en kommentar, 2 uppl., s. 214).

Av förfrågningsunderlagets punkt *1.1.3. Beskrivning*, framgår bl.a. att upphandlingen avser sensorer för intraoral röntgen för integrering i befintligt system för hantering av röntgenbilder. Det framgår vidare att folktandvården idag har ca 250 sensorer och ungefär lika många kopplingsboxar. Av punkt *1.1.10. Tidplan*, framgår att ambitionen är ett successivt införande kommande 2-3 år. Enligt punkt *7.1.4. Avtalsform*, utgör avtal tecknat efter upphandling ett ramavtal med en säljare. Vidare framgår av punkt *7.1.6. Förutsättningar och omfattning*, att avtal tecknat efter genomförd upphandling reglerar det övergripande förhållandet mellan köpare och säljare vid leverans av rubricerad produkt/tjänst. Upphandlad kvantitet framgår i förekommande fall av förfrågningsunderlag eller bilaga. Angiven omfattning utgör beräknat behov och kan komma att förändras under avtalstiden. Upphandlad kvantitet avropas successivt under avtalsperioden om inget annat avtalats. Köparen förbehåller sig rätten att inte avropa upphandlad kvantitet vid metodförändringar och myndighetsbeslut samt vid produktförändring förorsakad av säljaren. Även i punkt *4.4. Service och underhåll*,

och punkt 7.3.3. *Leveranstid*, förekommer ordet avropa och av punkt 2.1.7. *Definitioner*, framgår att avtal = upphandlingskontrakt = ramavtal.

Förvaltningsrätten kan konstatera att förfrågningsunderlaget beskriver omfattningen av antalet sensorer och kopplingsboxar folktandvården har i dagsläget samt att landstinget i bilagan ”Frågor och svar” har angett att tanken är att samtliga ca 250 sensorer (ink. lev. kopplingsboxar) ska bytas ut under 2-3 år. Enligt förvaltningsrättens mening klargör förfrågningsunderlaget kvantiteten av den upphandlande myndighetens behov och omfattningen av leveransen får därmed anses framgå med tillräcklig tydlighet (jfr Kammarrätten i Göteborgs dom den 22 juli 2013 i mål nr 3124–3127-13). Med hänsyn till detta, och mot bakgrund av att det av förfrågningsunderlaget framgår att det avtal som ska ingås i den aktuella upphandlingen endast omfattar en leverantör samt att kontraktsvillkoren huvudsakligen är fastställda, anser förvaltningsrätten att upphandlingen är att beteckna som ett vanligt upphandlingskontrakt och inte ett ramavtal.

Förfrågningsunderlagets tydlighet avseende avtalsform

Bolaget har vidare gjort gällande att förfrågningsunderlaget brister i transparens avseende om det handlar om ett ordinärt upphandlingskontrakt eller ett ramavtal vilket medfört att bolaget lidit skada samt att befintlig leverantör har gynnats av sådan otydlighet.

En upphandlande myndighet har en stor frihet att själv utforma sin upphandling inom de ramar som ges av de allmänna principerna i 1 kap. 9 § LOU (jfr RÅ 2002 ref. 50 och HFD 2012 ref. 48). En av dessa principer är transparensprincipen, som bl.a. innebär att ett förfrågningsunderlag ska vara klart och tydligt. Den information som ges i en upphandling måste vara av sådan omfattning och kvalitet att alla rimligt informerade och normalt omsorgsfulla leverantörer kan tolka informationen på samma sätt (jfr EU-domstolens dom i mål C-19/00, ”SIAC Construction”).

Med hänsyn till att det enligt ovan i förfrågningsunderlaget bl.a. framkommer att upphandlingen avser ett ramavtal, som det kommer avropas från, anser förvaltningsrätten att det i vart fall varit otydligt huruvida det handlar om ett ordinärt upphandlingskontrakt eller ett ramavtal. Förfrågningsunderlaget har således inte varit så klart och tydligt utformat som de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU förutsätter.

För att grund för ingripande mot upphandlingen ska föreligga är det inte tillräckligt att sökanden anser sig ha lidit eller kunna komma att lida skada, utan sökanden ska visa att han har lidit eller kan komma att lida skada av den eller de brister som påtalats (se HFD 2013 ref. 53). Enligt förvaltningsrättens mening har bolaget inte klargjort eller konkretiserat på vilket sätt den påstådda skadan, att bolaget hade kunnat förbereda sitt anbud på ett helt annat sätt med tester m.m. samt haft bättre förutsättningar att lämna in ett vinnande anbud, för det fall det tydligt framgått av förfrågningsunderlaget vilket avtal som avsågs. Förvaltningsrätten anser således att bolaget inte har visat att det lidit eller kan komma att lida skada i den mening som avses i 16 kap. 6 § LOU. Vad bolaget anfört medför enligt förvaltningsrättens mening heller inte att något otillbörligt gynnande av befintlig leverantör har förelegat. Det finns således inte skäl för att på denna grund vidta åtgärder.

Mot bakgrund av det anförda finner förvaltningsrätten sammanfattningsvis att vad bolaget anfört i målet inte kan föranleda att någon åtgärd enligt 16 kap. 6 § LOU blir aktuell. Ansökan om överprövning ska i enlighet härmed avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3109/1D LOU).

Annica Svedberg

Föredragande har varit Elin Tollin.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Jönköping.

Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer

till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.